

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา แบบ ๒.๑ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Buddhist Studies)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญาของหลักสูตร

เรียนรู้และเข้าใจพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและมีความสุข ประยุกต์และบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
มีจิตมั่นคงเป็นกัลยาณมิตร ทำประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างเหมาะสม

ความสำคัญของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่แสดงถึงความเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาด้านปริยัติ ปฏิบัติ
และปฏิเวธ และประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม และพระพุทธศาสนาถือเป็นสถาบันหลัก
ของประเทศไทย เป็นรากฐานวัฒนธรรมประเพณีของชาติ เป็นเป้าหมายหลอมจิตของประชาชน และ
พระพุทธศาสนาถือว่ามนุษย์เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาจิตปัญญาให้เป็นคนประเสริฐได้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนามีความจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว เพื่อสร้างนักวิชาการ
ด้านพระพุทธศาสนา สร้างนักวิจัยด้านพระพุทธศาสนา แสวงหาองค์ความรู้ใหม่โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นฐาน
คิดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจพระไตรปิฎกและคัมภีร์พระพุทธศาสนา
อื่นอย่างละเอียดลึกซึ้งทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติและสามารถบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่าง
เหมาะสม

๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจในการศึกษาวิจัยหลักพุทธธรรมในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนา

๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม มีศรัทธาพร้อมอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์พุทธธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม และประสานประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างถูกต้องเหมาะสม

๕. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

หลักสูตรแบบ ๒.๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ นับหน่วยกิต	๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)
๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ นับหน่วยกิต	๓
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๓)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖
๔. ดุษฎีนิพนธ์	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔

๖. รายวิชาในหลักสูตร

เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

(๑) **วิชาบังคับ** นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต และศึกษาวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ๗ รายวิชา ดังนี้

ก. วิชาบังคับ แบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑

สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries

๘๐๐ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ Buddhism and Hermeneutics	๓ (๓-๐-๖)
---------	---	-----------

ข. วิชาบังคับ แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง Advanced Research Methodology	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๑๐๔	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ Buddhism and Profession	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๑๐๕	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ Seminar on the Tipitaka and Literary Works	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๒ ๓๐๖	วิปัสสนากรรมฐาน Insight Meditation	(๓) (๓-๓-๖)
๘๐๐ ๔๐๑	สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ Seminar on Research and Thesis	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเอก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิต และศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอก แบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๗	สัมมนาหลักพุทธธรรม Seminar on the on Buddhamma	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ Seminar on Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาเอก แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล Buddhism and Reasoning Sciences	(๓) (๓-๐-๖)
---------	--	-------------

(๓) วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘๐๑ ๒๑๐	ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา Independent Study in Religious Studies	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๑	สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ Seminar on Applied Buddhist Ethics	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๒	สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Seminar on Buddhism and Sustainable Development	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๓	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม Seminar on Buddhism and Feminism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๔	พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย Buddhism in Thai Literatures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๕	จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ Buddhist Psychotherapy and Counseling	๓ (๓-๐-๖)

๘๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ Seminar on Buddhism and Aged Society	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๗	สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๘	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม Seminar on Socially Engaged Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๙	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก Seminar on Abhidhamma Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๐	พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน Buddhism and ASEAN Community	๓ (๓-๐-๖)

(๔) ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๔๐๐	ดุษฎีนิพนธ์ Dissertation	๓๖ หน่วยกิต
---------	-----------------------------	-------------

๗. แผนการจัดการศึกษา

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
	วิชาบังคับ				
๘๐๑ ๑๐๑	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	๓	๓	๐	๖
๘๐๐ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ	๓	๓	๐	๖
๘๐๑ ๑๐๔	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	(๓)	๓	๐	๖
๘๐๑ ๑๐๕	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์	(๓)	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
	วิชาบังคับ				
๘๐๑ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
๘๐๑ ๒๐๗	สัมมนาหลักพุทธธรรม	๓	๓	๐	๖
๘๐๑ ๒๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	๓	๓	๐	๖

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
xxx xxx	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ภาคการศึกษาที่ ๓

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๘๐๐ ๗๐๖	วิชาบังคับ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)	๓	๐	๖
๘๐๐ ๔๐๑	สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์	(๓)	๓	๐	๖
๘๐๑ ๒๐๙	วิชาเอก พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล	(๓)	๓	๐	๖
xxx xxx	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๓			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๙)			

ภาคการศึกษาที่ ๔

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๘๐๐ ๔๐๐	ดุขุณีนิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๕

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๘๐๐ ๔๐๐	ดุขุณีนิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ภาคการศึกษาที่ ๖

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๘๐๐ ๔๐๐	ดุขุภินิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-			

ไม่รวมการเรียนเสริมบาลี/ภาษาอังกฤษ MCU005-006 (ยกเว้นผู้มีคุณสมบัติด้านภาษาเป็นไปตามเกณฑ์มหาวิทยาลัย)

๘. แนวสังเขปรายวิชา

(๑) วิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ๗ รายวิชา คือ

ก. วิชาบังคับ แบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries

สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถาเป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้นิสิตกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น เช่น นิติศาสตร์ ในพระวินัยปิฎก วิทยาศาสตร์ในพระสุตตันตปิฎก นิเวศวิทยาในพระสุตตันตปิฎก จิตวิทยาในพระอภิธรรมปิฎก เป็นต้น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๐ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and Hermeneutics

ศึกษาศาสตร์แห่งการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนา และปรัชญาที่นำไปสู่การสร้างรูปแบบการตีความแบบต่างๆ รวมทั้งบริบทแวดล้อมทางสังคมและทางวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการตีความคำสอนทางศาสนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเฉพาะหลักการตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานที่ปรากฏในคัมภีร์ต่างๆ เช่น พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก อรรถกถา ฎีกา เปฏุโกปเทส เนตติปกรณ์ วิสุทธิมรรค มลिनทปัญหา ปรัชญาปารมิตาสูตตร ลังกาวตารสูตตร เป็นต้น

ข. วิชาบังคับ แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๓-๐-๖)

Advanced Research Methodology

ศึกษาระเบียบวิธีการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อฝึกดำเนินการวิจัย โดยให้นิสิตเสนอโครงร่างงานวิจัย ครอบคลุมหลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย และแหล่งข้อมูล

๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on the Buddhism and Profession

สัมมนาวิชาชีพต่างๆ เช่น วิชาชีพแพทย์ วิชาชีพทนายความ วิชาชีพวิศวกร เป็นต้น เพื่อแก้ปัญหา โดยการนำพุทธธรรมเข้าเป็นวิธีการและนำหลักพุทธธรรมไปส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่างๆ

๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka and Buddhist Literary Works

สัมมนาพระไตรปิฎกในฐานะให้เกิดงานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ เช่น มิลินทปัญหา วิมุตติ มรรค วิสุทธิมรรค มังคลัตถทีปนี โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในศัพท์สำนวนวิชาการของงานนั้นๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการแต่งคำภีร์ โครงสร้าง เนื้อหา และองค์ความรู้ในงานนิพนธ์เรื่องนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำวิจัย

๘๐๐ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน (๓) (๓-๓-๖)

Insight Meditation

ศึกษาวิปัสสนากรรมฐานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติ กรรมฐานของพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย ส่วนในภาคปฏิบัติจะมีการนำนิสิตให้ฝึกปฏิบัติกรรมฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)

Seminar on Research and Thesis

สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ โครงสร้างเนื้อหา ประเด็นปัญหา วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม

(๒) วิชาเอก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิต และศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอก แบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhadhamma

สัมมนาหลักพุทธธรรมทั้งฝ่ายพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนสำคัญ เน้นพุทธธรรมที่เป็นแกนหลัก พุทธธรรมที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติ และพุทธธรรมแนวประยุกต์ใช้ได้แก่ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ชั้น ๕ ปฏิจจสมุปบาท สุนฺยตา นิพพาน จิตประภัสสร กายของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระโพธิสัตว์ บารมี ๑๐ และอื่นๆ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Modern Sciences

สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนาและวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาแบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่

นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน
ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

ข. วิชาเอก แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (๓) (๓-๐-๖)

Buddhism and Reasoning Sciences

ศึกษาวิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบ
ต่างๆ ของตะวันตก เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดแบบสร้างสรรค์
และการใช้เหตุผลทางตรรกะแบบนิรนัยและอุปนัย เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์
พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน

(๓) วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้

๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖)

Independent Study in Religious Studies

ให้นิสิตเลือกศึกษาแนวคิดในศาสนาต่างๆ ตามความสนใจ ทั้งนี้ นิสิตอาจจะศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด
ระหว่างศาสนา คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ
 เป็นต้น โดยศึกษาในรูปแบบโครงการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓
ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๑ สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Applied Buddhist Ethics

สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ โดยเน้นศึกษาหลักการและเกณฑ์ตัดสินในพุทธจริย
ศาสตร์เพื่อตอบปัญหาทางจริยศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน เช่น การเลือกเพศ การตัดต่อพันธุกรรม การใช้
สัตว์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ การบริจาควัยวะ การอุ้มบุญ ทัศนคติบาปกรรม การุณยฆาต โทษประหารชีวิต
 สงครามที่เป็นธรรม การทำแท้ง ปัญหาเรื่องสิทธิเหนือร่างกาย สิทธิที่จะตาย การแต่งงานกับเพศเดียวกัน
 การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์ธุรกิจ จริยศาสตร์การแพทย์ และประเด็น
 ปัญหาทางจริยศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้ว
จัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sustainable Development

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้น
ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งภูมิ
หลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน แล้ววิเคราะห์แนว
ทางการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนาที่เน้นความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้
นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนิน
การศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๓ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Feminism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ด้านสถานะและบทบาทระหว่างบุรุษกับสตรีในสังคม รวมทั้งประเด็นคำถามของสังคมสมัยใหม่ที่มาควบคู่กับแนวคิดแบบสตรีนิยม (Feminism) สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๔ **พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism in Thai Literatures

ศึกษาแนวความคิดทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องเด่นๆ โดยเน้นวิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธศาสนาในแง่หลักคำสอน ภาษา โลกทัศน์ ฉาก โครงเรื่อง และบุคลิกลักษณะของบุคคลในวรรณคดี รวมทั้งศึกษาบทบาทของวรรณคดีไทยในฐานะเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเชื่อทางพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในแง่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทย และค่านิยมทางสังคม

๘๐๑ ๓๑๕ **จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Psychotherapy and Counseling

วิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและให้คำปรึกษา แก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับหลักจิตรักษาและการให้คำปรึกษาในจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษา แก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาความเครียด ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพและปัญหาเกี่ยวกับความรัก เป็นต้น

๘๐๑ ๓๑๖ **พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Aged Society

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อหาแนวทางในการนำพุทธธรรมมาบูรณาการกับหลักการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ การพึ่งตนเอง จิตวิทยาในการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า เป็นต้น โดยเน้นศึกษาหลักการทั้งฝ่ายที่เป็นผู้ดูแลและผู้สูงอายุ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๗ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนา ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) โดยเน้นศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องและส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอันเกิดจากความไม่พอเพียงในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและบริโภคนิยมในสังคมปัจจุบัน แล้วเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๘ **สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Socially Engaged Buddhism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ เช่น ขบวนการสรรวัตัยในศรีลังกา ขบวนการชาวพุทธเวียดนาม ขบวนการชาวพุทธทิเบต ขบวนการชาวพุทธไทย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๙ **สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Abhidhamma Pitaka

สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎก โดยเน้นศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎกรูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสมมติสัจจะและปรมาตสัจจะ แนวคิดเรื่องกรรมกับอนัตตา แนวคิดเรื่องปรมาตธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน เป็นต้น รวมทั้งศึกษาคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น คัมภีร์อภิธรรมวาทาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๒๐ **พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and ASEAN Community

ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับเสาหลักของอาเซียน ๓ อย่าง คือ (๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

(๔) **ดุขฎีนิพนธ์**

๘๐๐ ๔๐๐ **ดุขฎีนิพนธ์** แบบ ๒.๑ ๓๖ หน่วยกิต
Dissertation